

REALITĂȚEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

PREȚUL ABONAMENTULUI	PENTRU STRĂINĂȚATE	Apare totdeauna Duminica	Redacția și Administrația:	Anunțuri se primesc la Administrația
Pe trei luni . . . . . Lei 70	Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 300	Editor și Redactor: J. B. Sima	Cluj, Str. Regina Maria 36.	foaiei cu prețuri convenabile
Pe o jumătate de an . . . . . Lei 130	Pentru America . . . . . Lei 2			
Pe un an întreg . . . . . Lei 250				

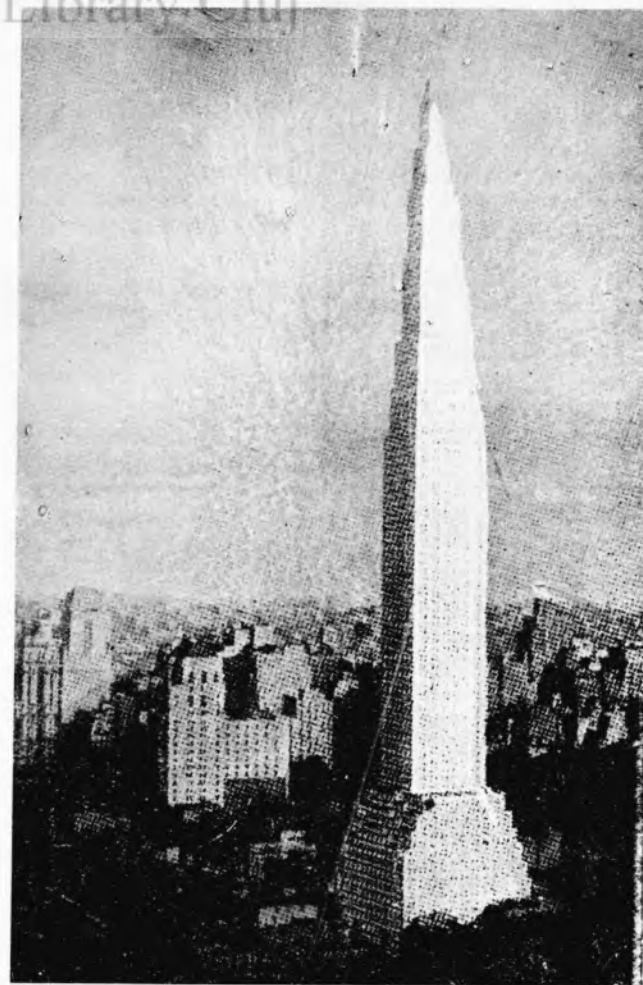
SERBĂRILE NAȚIONALE DELA CLUJ

VEDERI DIN ITALIA

Palermo, capitala Siciliei, oraș port, având universitate și multe monumente frumoase și istorice.
Să svonește că M. S. Regele însoțit de M. S. Regina, va pleca la Palermo unde va sta mai mult timp.
In fotografia de mai sus să vede o parte a orașului și muntele Pelerinilor.

Un nou șgârie nori la New-York, care va întrece tot ce s'a construit până acum. Edificiul va fi construit in centrul orașului având 110 etaje, cu 40 de mii de biurouri.

Fotografia alăturată a fost luată la esirea dela Teatrul Național, de unde mulțimea s'a îndreptat spre Piața UNIRII.

Sus la stânga prefectul județului Dr. Marțian Căluțiu, iar la dreapta d-l Vasile Osvadă, primarul orașului. Domniasa fiind absent Primăria a fost reprezentată prin d-l Gh. Moșca, secretarul primăriei.

Fotografiile din mijloc au fost luate in cursul vorbirilor ținute in Piața Unirii in fața „Lupoacei”. An vorbit: D-l prof. universitar Bratu, d-l Noveanu, reprezentantul studențimii universitare, consulul Italian la Cluj, d-l Cavaler Avr. Ettore de Pompeis, precum și un reprezentant al studențimii dela Roma.

Jos la dreapta d-l general Dănilă Papp, comandantul C. VI. A. și la stânga Consulul Italian la Cluj.

REALITATEA FOAIE SĂPTĂMĂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, strada Regina Maria Nr. 36.

PREȚUL ABONAMENTULUI
Pe un an întreg . . . . . Lei 250
Pe o jumătate de an . . . . . „ 130
Pe trei luni . . . . . „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE
Pentru America \$2
Iugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. Sima

DUMINICĂ, 20 MARTIE 1927

CULISELE

Contele cu peruca pudrată ia, lângă lumina rampei în scena decorată fastuos, atitudinile de-oretabile noblețe, vorbind, — așa cum scrie în melodrama lacrimogenă, — elegant, cu vorbe alese și gesturi catifelate. Când trece între culise, își zmuncește peruca violent, aruncă mânușile de cârpă, scoate din buzunar o „funcționară“ fleșcăită și dă drumul bărfelilor inerente culiselor. Și-a isprăvit rolul și devine omul frământat de nevoi, pasiuni și patimi.

Ca să nu-ți spulberii iluzia ce ți-o dă salonul elegant de pe scenă, să nu treci niciodată între culise, ta mai mult să nu privești de aproape nici mobila aurită. Salonul are pereți de hârtie zugrăvită frumos numai pentru public. În dos vei găsi petece murdare, lefuri nodoroase care fixează acești pereți, iar mobila din scena ce bățâie din toate încheieturile, când te așezi pe ea.

In viața politică același lucru. Ca să nu te scârbești de intrigile de mahala atât de frecvente între culisele politice, păstrează distanța, nu te apropia mult de scenă, ascultă de departe vorbele debitate frumos, fără să auzi suflorul, încălzește-te de accentele patriotismului fulminant al oamenilor politici intrați în scenă, admiră noblețea sentimentelor exteriorizate în gest și vorbe, dar nu face imprudența să-i urmărești între culise.

Din nefericire aceasta nu se poate totdeauna. Dacă la teatru spectatorul prudent, pentru ași păstra iluziile are puțința să rămână departe de culise, în viața publică nu poate face aceasta, de oarece, foarte adesea ori, culisele politice vin la el, i se vără sub ochii scârbiți de vedeniile murdare, și asistă fără voie la bărfelile pătimașe dezlanțuite cu furia caracteristică a celor chivnțe de mahala, care în căldura discuțiilor își lovesc violent anumite organe ce n'au nici o legătură cu inteligența.

Ne aducem aminte cu toții atacul violent îndreptat contra d-lui general Averescu întors din Italia fără ratificarea Basarabiei. Cuvântul trădare nu s'a rostit, dar plutea în aer. Partidele din opoziție ahtiate după guvernare credeau că vor face o armă de răsturnare din această tergiversare a ratificării, pe care, cel mai puternic partid politic de la noi, — e vorba de liberali, — n'a putut-o obține în patru ani de guvernare.

Acum ratificarea ne-a venit. Actul diplomatic de-o necontestată valoare a stârnit entuziasmul cetățenilor cinstiți și sinceri. El a fost însă o bombă neașteptată pentru partidele de opoziție. Valoarea acestui act nu poate fi tăgăduită de nimeni. Iată pentru ce în scena politică avem ploaie de felicitări, ședinți solemne în parlament, discursuri patriotice, articole elogiase, serbări generale. Asta-i fațada.

Acest succes diplomatic al d-lui general Averescu mai conștine însă și o serioasă consoli-

dare a guvernului. Și vezi, asta nu convine opoziției, de aceea actorii politici între culise, și alții mai imprudenți și veninoși în chiar plină scenă, se trudesă să deprecieze importanța lui.

Intre culisele liberale circula șoapta lansată cu perfidie și lașitate: „bine, bine avem ratificarea dar... cu ce sacrificii?“ D-l Vaida-Voevod, în parlament i-a amintit d-lui general Averescu să nu se bucure, căci d-sa după un succes diplomatic a fost răsturnat de la putere, iar zierele partidului respectiv ar avea aerul să afirme că acest succes diplomatic s'ar cuveni d-lui Vaida-Voevod.

Departa de noi gândul de a tă-măia guvernul d-lui general Averescu, dar cinstea profesională nu ne îngăduie a tolera acest joc perfid aranjat între culisele politice.

Ne scârbește duplicitatea aceasta. În scenă lande și felicitări. Intre culise bărfeli și deprecieri.

Dacă privim deaproape viața politică așa cum se prezintă între culise, ajungem la concluzia că politica nu este știința de guvernare a popoarelor, ci o cocotă slută și zbârcită, care se trudește zădarnic să ascundă sub farduri și haine pompoase hoitul măcinat de patimi și excese.

Ratificarea Basarabiei

Principiul autodeterminării fixat la sfârșitul marelui război, a permis țărilor sfâșiate în trecut de expansiunea teritorială atât de cotropitoare, — exercitată de marile împărății, — să se refacă în vechile fronturi, realipind provinciile ce le aparțineau și pentru care argumentele istorice și etnice pledau c'o elocvență convingătoare.

În virtutea acestui principiu și sprijinit pe dovezi istorice și etnice, România a primit Basarabia, ruptă de la Moldova de către nedreptatea țaristă, care visa stăpânirea Constantinopolului. O sută de ani de apăsătoare și dure-roase lovituri date de cnutul moscovit, n'a schimbat graiul, obiceiurile, credințele și idealul moldovenilor dintre Prut și Nistru, cari, la destrămarea imperiului țarist, au întins brațele peste Prut c'o bucurie frenetică.

Concertul marilor puteri, pe baza principiului anunțat de ele și apreciind în justa lor valoare, argumentele noastre istorice și etnice, au consfințit alipirea provinciilor rupte din trupul țării noastre și potrivit hotărârilor luate, au ratificat tratatul în chestiune.

Italia, sora și aliata noastră, care dela început a recunoscut dreptul nostru asupra Basarabiei, nu ratificase încă tratatul din motive diplomatice, ce nu pot fi discutate într'un mic articol.

Ratificarea s'a făcut acum într'o atmosferă de caldă frăție și cu un elan deopotrivă de înălțător în ambele țări surori.

Este această ratificare o simplă formalitate de drept internațional, dar importanța actului constă numai în faptul că toată țesătura de intrigi și aberații sovietice este curmată brusc prin gestul Italiei.

Nu este acum nici o țară în Europa, — între cele cu care am fost aliați în marea război, — care să nu fi ratificat, și deci recunoscut în fapt și în drept, alipirea Basarabiei.

Sângeroasele sacrificii suportate de țara noastră au dat rezultatul dorit și toate puterile apusului recunosc necesitatea unei Români întregite și întărite, care să continue a fi pion al civilizației latine în orient și un străjer neadormit al ordinii sociale în fața zăpăcelei utopice de peste Nistru.

Bucuria generală care s'a manifestat atât de mare în întreaga țară, dovedește că sentimentele de frăție și recunoștință pentru sora noastră mai mare, au rămas și vor fi nealterate dealungul veacurilor.

Din gura lumii

Guvernele Belgian și Suedez au iscălit mai deunăzi un tratat prin care cele două țări se obligă să nu să războiască niciodată. Alte țări fac pacturi de „neagresiune“ pe timp de 5 sau de 10 ani, și abea așteaptă să EXPIRE termenul, și unele nici nu pot aștepta să expire, ca să-și sară una alteia iarăși în grumazi.

Italia refuză invitațiunea președintelui Coolidge să participe la conferința desarmării navale—și pe dreptate. Lumea nu poate renunța la obișnuitele „sardele“.

Unde'mi e pălăria: „Cel dintâi care va mai intrerupe desbaterele va fi imediat trimis acasă“, decide rituos președintele care judeca pe un criminal. „Hura!“ strigă criminalul, căutându-și pălăria și luând-o pe uș.

„Ași dori să fi trăit în timpul lui Metusalem“ răspunde studentul care căzuse la examen pentru că nu-și putea aminti dacă Budha sau Mohamed a trăit întâi.

Profesorul (mirat): „Și pentru ce?“
Studentul: „N'ași fi avut să învăț atâta istorie.“

„Banii sunt PUTERE“, remarcă Tiliică către Tiliică, întorcându-și nervos mânele în buzunarele goale.
„Da, dar pe noi ne-a părăsit de mult puterea“, răspunde Tiliică uitându-se la vreme.

„Banii vorbesc“ să zice despre omul care are mulți bani și exercită influență comandatoare asupra altora.
„Da, dar multora le vorbesc numai atunci când bani își i-au rămas bun dela dânsii“, răspunde cinicul cu buzunarele nedresate, năcăjit că banul caută în față și lui nu i-a scos o vorbă în ultimele trei luni.

«Realitatea» politică

Marts la toate Conferințele desarmării

Marte: „Ce conferință?“

Marte: „Cine e înăuntru și ce face?“

Portarii: „Diplomații Europei, nu-i cunoști?“

Marte: „Cum să nu? Doar sunt clienții mei! Li cunosc de-atâta vreme. Și ce face?“

Portarii: „Discută desarmarea!“

Marte: „Ha... ha, ha, ha!“

MODA

„Vino, surioară; ești a noastră dintr'ale noastre“

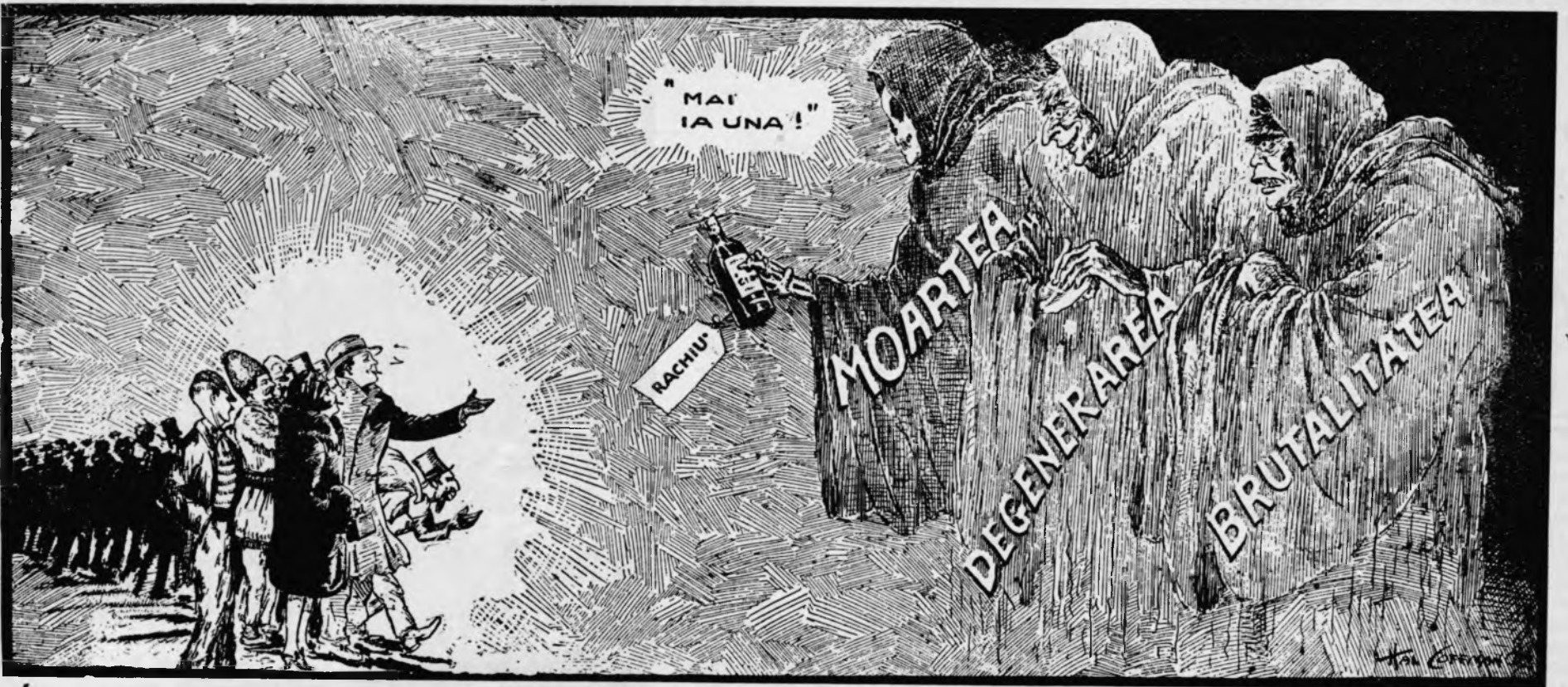
一文
假明
丁西人
Cum privesc
chinezii pe
„albi“

„Demascarea civilizației creștine din Apus“.

(„Commercial Press“, Shanghai—China)

CELE TREI SURIOARE

UN mare războiu face ravagii în țara noastră, ravagii sufletesti și materiale. E războiul ALCOOLULUI care nu cruță pe nimeni și nimic. Tineri și bătrâni, culții și analfabeții, bogații și săracii — toți se închină și se adapă la fântânile Zeului alcoolului.

Dacă armatele bolșevicilor ar intra în țară și ar încerca să ne prade avutul, să ne captureze sufletul, să ne distrugă școlile, cultura și munca noastră, n'ar rămânea suflet de român care să nu iasă cu arma în mână și să-i alunge. Ar fi o amenințare care ar răscula întreaga țară să alunge pe dușmanul dela hotar. Nimeni n'ar putea să steie un moment la indoia! ce trebuie făcut.

Dar războiul bolșevic este o nimica toată în comparație cu războiul pe care îl poartă Împăratul RACHIULUI cu hordele sale împotriva sufletului și viitorului acestui neam. El nu vine de peste hotare; el trăește în mijlocul nostru și sub motivul că ne „invioarează” nervii de fapt ni-i ruinează.

30% din sărăcia acestei țări se datorește alcoolului.

O avere care reprezintă 35% din bugetul Statului dintr'un an, evaporează sub formă de beuturi. Alte 30% din averea cetățenilor se risipește sub forma urmărilor rele pe care le are beția.

Beția îl degradează pe om atât în fața lui cât și a societății. Beția mai are și păcatul de a ajița sitsemul nervos, de a-l face irascibil și mai lesne impresionabil și de aceea în stare de ebrietate omul se dedă la scandaluri, bătăi, mergând de multe ori până la crimă. Și a doua zi când omul se trezește din starea de beție în care a fost și începe a-și da seama și a-și analiza toate faptele comise sub puterea alcoolului, începe de a avea remușcări, de a se cobori în ochii săi, și dacă n'are suficientă voință pentru a-și stăpâni pornirea începe din nou să bea și astfel cu timpul trecând din beție în beție, ajunge să-l cuprindă patima. Odată cuprins de patimă, organismul are zilnic nevoie de alcool.

Alcoolul însă cu timpul începe să distrugă în primul rând aparatul digestiv și se manifestă prin aceea că omul nu mai are poftă de mâncare, având în schimb veșnice dureri de stomac pe care caută să și-le amelioreze cu o cantitate cât mai mare de alcool.

Incetul cu incetul însă omul bețiv începând prin a-și pierde demnitatea personală și respectul aproapelui, capătă tremurări de mâini, pierde siguranța picioarelor, a ochilor, a auzului și a tuturor simțurilor. Nu are decât o singură dorință: să BEA ORICE FEL de băuturi, în scopul determinat de a se alcooliza. Printr'aceasta cu timpul își prăpădește averea agonisită prin sudoarea frunții părinților și strămoșilor săi. Copii săi sunt lăsați în voia soartei fără a li se putea da vre-o educație, astfel că familia se desmembrează și se pierde.

Statistica țării arată lucruri inspăimântătoare. În țara noastră sunt 160,000 de crășme și 360,000 de bodegi, restaurante în care beutura trece ca apa pe pirou.

INCĂTRAU mergem? Are neamul nostru viitor?

Istoria, trecutul și instinctul său spune că are—

Dar puternicul „sistem al alcoolismului” îl năruie, bucată cu bucată, cărămidă cu cărămidă.

160,000 de CĂRCIUMI;

360,000 de localuri unde se mănâncă... dar mai mult se BEA;

32,000 de ȘCOLI;

18,000 de biserici.

Statul este complicele alcoolismului, și iată de ce:

Ei dă—„brevetele de cărciumi”.

El incasează venituri grase în complicitate cu Regele Alcoolismului — CAPITALUL și CĂȘTIGUL industriilor alcoolice ale căror stăpâni și beneficiatori, n'au a boabă de cultură în căpățână sau o scânteie de dragoste pentru semenii.

El a pus „căluș” în gura presei, pentru a o opri să discute asupra unei chesituni pe care o credea că n'are să fie discutată.

El a distrus organizațiile muncitorești atunci când a crezut că acestea apucă pe drumuri greșite.

De ce nu șterge, prin o singură trasătură de condeiu, toate brevetele din țară a cărciumelor? Sau n'are puțința să pună în vigoare asemenea dispoziție? Nu este țară în lume care să se poată descotorisi de cărciumi și de fabricile de spirit, ca România. La noi VOINȚA unui guvern este LEGE, în timp ce în alte țări voința guvernului este țesălată, periată și redusă la tot ce vor alții—cetățenii.

Comparați binele pe care cele 32,000 de școli și 18,000 de biserici pot să-l facă față de RAUL celor 520,000 de localuri, care otrăvesc sufletul și sănătatea cetățenilor.

În 5088 de comune se găesc 45,000 de cazane de fierț rachiu, țuică și alte combinații alcoolice și otrăvitoare, nu numai a sufletului dar și a sănătății.

Guvernul American a vărsat 45 de vapoare cu alcool ia valoare de circa 40 de MILIARDE LEI în MARE. MAI BINE în mare decât în stomacul și sufletul cetățenilor unei țări care VREA să aibă viitor.

Dacă Guvernul Român nu este COMPLICELE cărciumarilor, să tragă o condeiu peste toate brevetele și să dea FOC tuturor fabricilor de spirit fără nici-o despăgubire pentru proprietari.

VA SALVA ȚARA și VIITORUL NEAMULUI.

Față de acest număr îngrozitor de crășme, sunt numai 18,000 de biserici și 32,000 de școli.

Împărțind crășmele după numărul locuitorilor țării, cam tot la 30 până la 40 de familii vine O CĂRCIUMĂ. Nici o țară din lume nu stă atât de bine cu cărciumele ca noi. Vom ajunge de proverb, zicându-ni-se țara cărciumelor.

Statistica țării arată, destul de incompletă și asta, că în anul 1924 s'au beut beuturi în valoare de 11 miliarde lei (unsprezece mii de milioane) din care 6 miliarde s'au cheltuit numai pentru spirit și țuică, adică tocmai beutura cea mai otrăvicioasă.

Ce s'o fi beut în anul 1925 și 1926 este îngrozitor să te și gândești. S'ar putea face o DUNĂRE prin mijlocul țării pe care să plutească vapoarele. Se bea în fiecare an cel puțin de 10 miliarde lei, prețul a două până la 4 milioane hectare de pământ.

Cu 10 miliarde s'ar putea asfalta TOATE șoselele naționale și județene ale Ardealului. Și ce BINEFACERE ar fi aceasta! Ce ÎMBOGĂȚIRE a țării! Șoselele bune sunt CINSTEA unei țări; recordul beuturii, care la noi a atins culmea, este RUȘINEA unei țări.

Cu cele 10 miliarde risipite pe beutură s'ar fi putut face 10 mii de școli, și să coste fiecare 1 milion lei. Ce armată de școli împotriva ignoranței și analfabetismului!

Cu 10 miliarde s'ar putea ELECTRIFICA întreg Ardealul. Și ce BINEFACERE! Dar este fără folos să înmulțim și să înșirăm „binefacerile” ce s'ar putea face cu această enormă sumă de bani.

Mirare ne este cum de nu se găsește nimeni, care are puterea să schimbe acest rău în bine, care să VADĂ foloasele — căci răul este prea evident — ce ar veni de pe urma stărpirii alcoolului.

Tot statistica țării arată că în 5088 de comune din țară sunt 45 MII de cazane de fierț... care bagă pe dracul în sticlă. 45 de mii de cazane, la care focul nu se stinge și picăturile de otrăvă nu incetează.

Iată câteva pilde grăitoare: în anul 1924, în cinci comune din județul Botoșani s'a beut beutură în preț de 10 milioane 450 mii 870 de lei!

A doua zi de Paști, într'o singură comună, s'a beut în preț de 10 mii de lei.

În anul 1920 s'a consumat 1913 vagoane de spirit, sau 19 milioane 130 mii litri de foc lichid.

În 1924 statul a incasat de pe spirit 1 miliard 200 milioane lei, din totalul de 1 miliard 427 milioane ce avea de incasat de pe tot felul de beuturi.

Tot în 1924 s'a produs 408 milioane sau aproape o jumătate de miliard de decalitri,

sau 4080 de vagoane, sau 40 DE MILIOANE 890 de mi litri de spirit, care arată că în timp de 4 ani producția spiritului a crescut LA DUBLU față de 1920, când producția a fost numai de 19 milioane.

Dintr'un litru de spirit de 100" se fac 3 litri de rachiu, tare de 33", maximul permis de lege.

Inmulțind cele 41 milioane litri de spirit cu 3, ajungem la aproape 124 milioane litri de rachiu, pe care, socotindu-l la 50 sau 60 de lei litru, înseamnă 7 și jumătate miliarde lei, prețul a 5 milioane de jugăre de pământ, după prețul cu care statul l'a dat țăranilor.

Din „prevederile bugetare pe anul 1927” ale Statului cităm următoarele taxe pe care Statul așteaptă să le incaseze de pe beutura otrăvicioasă:

Taxa pe spirit (2 miliarde 140 milioane)	— — — — —	2,140,000,000 lei
Taxa pe brevetele de CĂRCIUMI	— — — — —	20,000,000 lei
Taxa pe țuică și rachiu	— — — — —	165,000,000 lei
Taxa pe bere	— — — — —	150,000,000 lei
Taxa pe vin și șampanie	— — — — —	220,000,000 lei

Total . . . 2,695,000,000 lei

Citiți: 2 miliarde 695 milioane lei incasează statul numai din TAXE pe beutura pe care gândește că vor bea-o cetățenii în cursul anului 1927. Socotelile sale se bazează pe ceea ce s'a beut anul trecut. Cunoscând taxele care se impun asupra beuturilor, reiese că în anul 1927 oamenii vor bea—vai de capul lor—UN JUMĂTATE MILIARD de litri de diferite beuturi spirituoase!

Citiți un jumătate miliard, care înseamnă un jumătate miliard litri de otrăvă în stomacul și sufletul a 17 milioane de locuitori.

Dacă numai din taxă Statul incasează aproape 3 miliarde lei, GÂNDIȚI-VĂ ce incasează Leiba și Ișig reprezentanții capitalului alcoolului plasat în cele 45 de mii de CAZANE INFERNALE ALE DRACULUI care varsă acest puhoi de otrăvă asupra acestei nenorocite țări.

Cu adevărat, am bătut recordul lumii cu fabricile noastre de spirit și alte beuturi alcoolice!

Cerera cu stăruință ca statul să renunțe la murdarele venituri de pe urma alcoolului, căci sunt venituri criminale, la care un stat civilizată și legal nu are dreptul. Iși OMOARĂ cetățenii.

După statisticele pe care le avem la îndemână reiese că în 8 comune neînsemnate, mai bine zis sate, s'a beut într'un an beutură în valoare de 10 milioane 455 mii 570 lei. E o grozăvie ne mai auzită.

E timpul ca toți factorii de bine să se agite împotriva alarmătoarei stări de lucruri care ruinează pe înțelepți și proști deopotrivă. Altfel cele trei scorioare din ilustrația de mai sus ne vor închide orice cale de eșire spre viitor.

Citiți în fiecare săptămână lucrurile care apar în această pagină.

O nuntă la care au luat parte 100,000 de oameni și a costat 200,000.000 Lei

Trei căsătorii și nici o boabă de dragoste în ele

SEMENEA unui capitol din cele o mie și una de nopți arabe a fost barbara ceremonie a căsătoriei celor trei „prinți” ai Sultanului Marocan, care a avut loc mai dăunăzi în orașul Marrakech, din Maroc, capitala sudică a curioasei țări Maurice, care n'a suferit nici un progres în cei din urmă 1000 de ani.

Sultanul Marocului avea trei feciori, toți de vârsta căsătoriei. Conform obiceiului, căsătoria fiecăruia în parte ar fi costat poate mai mult decât valorează întreg Marocul, și de aceea bietul om s'a hotărât să-i căsătorească pe toți deodată.

Cititorii să nu se înșele crezând că căsătoria sau nunta fiului unui sultan Marocan este tot atât de simplă ca a oricărui alt muritor.

Nici diplomația curților Europene nu a fost neglijată. Fetele au fost alese cu multă grijă de către diplomații curții Sultanului, și, în cazul de față, ca și în altele, s'a urmărit mai mult un fel de politică sau diplomație de consolidare a situației și tronului Marocan. Astfel diplomații curții Marocane au ales de soții pentru feciorii Sultanului pe cele trei fete a celor trei Caizi sau șefi ai triburilor deșertului Marocan, și prin aceasta să nădăjduiește pacificarea situației în Maroc, supunând pe toți Sultanului ridicat la favoarea lui Allah prin baionetele Franceze și Spaniole.

Curios cum aceasta poate să pară europenilor „civilizați”, fii Sultanului nu și-au putut vedea viitoarele lor mirese și soții, și tot la fel nu li-s'a îngăduit tinerelor fecioare să-și vadă sau să le audă vocea acestora cărora le deveniau soții, decât în a opta zi a săptămânei de miere.

Dar nunta a trecut, o nuntă de ceremonii și serbări fantastice, și Sultanului îi pare bine că s'a sfârșit. Ceremonia l'a costat 200,000,000 lei socotită în valută Marocană. 200,000,000 lei sunt astăzi bani buni pentru o țară ca Marocul, fără industrie, fără comerț și fără nici un câștig oarecare. Sărăcia bate la toate porțile, iar mizeria strigă ziua la amiazi pe străzi. Totuș nunta trebuia făcută, și voința lui Allah care a hotărât ceremonia nunții fiilor unui Calif sau urmaș al profetului Mohamed, nu putea fi disprețuită.

Cu toate că căsătoria are loc în prima zi a sârbătoarei nunțiale, mirii și miresele n'au voie să se vadă unii pe alții timp de 8 zile—de cât într-o cameră întunecată, fără nici o rază de lumină, și unde trebuie să petreacă cele șapte zile, fără să știe sau să se cunoască unii pe alții. Astfel la palatul regal din Marrakech, secția Haremului, sunt camere anume aranjate, fără nici o rază de lumină dela soare sau artificială, întunecoase ca miezul nopții, în care fii Sultanului și mirele lor trebuie să petreacă săptămâna de miere.

veniți cu toții la nuntă au plecat, după ce ultima fărâmiță din ospățul regal a fost mâncată, după ce ultimul puff din luleaua arabă a fost tras cu poftă în plămâni obișnuți cu orice. Plecarea s'a făcut prin poarta de triumf a Marrakechului, în frunte cu dansatoarele Cleus și Dijemas, care formau fruntea și spiritul procesiunii. Undeva în trei camere întunecate ale palatului Marocan stau tiptile cele trei domnișoare Maurene, așteptând cu nerăbdare să pipăie fețele și capurile rase ale celor trei fii ai Sultanului, pe care încă nici nu i-au văzut și nici vocea nu le-au auzit-o.

Nimic n'a fost prea scump, nimic nu s'a cruțat din ceea ce se putea face, pentru fericirea celor trei tinere perechi. Toată splendoarea vechiului Islam a fost reînviată. După raportul ministrului de finanțe Marocan, ceremonia a costat 200 milioane lei. Totul s'a pus în mișcare, dela cel mai înalt om de stat Marocan până la ultimul beduin din vizuinile deșerturilor, totul, ca să spunem așa, afară de înfălțirea reală a mirilor cu miresele lor. Până astă seară (la data nunții) nici una din mirese nu s'a întâlnit cu logodnicul ales pentru ea de oamenii de stat și diplomații Sultanului. Mai mult, până peste 7 zile, ele nu-și vor putea vedea viitorii soți și stăpâni la lumina zilei, ca să-i poată aprecia dacă le convin sau nu.

Și-a avut și politica rolul ei în aceste festivități. Rebelii provinciei a Marocului ducea un războiu cu Spania și Franța, și după o luptă disperată între munții și deșerturile Saharei, respinși înapoi în crepăturile munților Atlatici și urmăriți de avioanele bombardatoare și șrapnelele și bombele tehnice moderne, fii lui Allah au trebuit să recunoască că sunt bătuți. Invingătorii albi de peste Mediterana au așezat pe tronul Marocan din Fez pe unul dintre ai lor, adică de ai Marocanilor, pe puternicul Caid Youseff, care este astăzi Sultanul tuturor triburilor; este augusta încarnare pe pământ a cerescului Sidna, Domnul Ceasurilor.

Allah, cu puțin ajutor dela Ministrul de Externe Francez, M. Steeg, l'a îmbrăcat pe Youseff cu această putere și mărime, pe care dânsul o poate face acum să crească și să strălucească. Alianța care a urmat de pe urma căsătoriei cu fetele lui El Glawi, Sultanul Marrakechului și a Caizilor Atlatici, Ayadi și M'Tongi, va contribui și ea la voința divină a lui Allah.

Trei căsătorii și nici o boabă de dragoste în ele. Astfel le-ar numi un om de peste Mediterana. Dar în Orient, romanțele de iubire, dacă există, încep în camerele fără ferestri, fără vre-o scântie de lumină — până și chibritele le sunt interzise — în camerele nupțiale, și ar constitui o rușine și miros desguștător nărilor lui Allah dacă ar începe altundeva sau mai de vreme.

In Septembrie a eșit cuvântul fatal dela palatul Marrakech, că toate sunt gata pentru unirea celor patru familii prin ceremonia căsătoriei. N'a eșit bine cuvântul și procesiunile spre palatul din Marrakech au

BARBARA CĂSĂTORIE A CELOR TREI

SCENE DIN HAREM
In Marrakech, Capitala Sudică a Marocului, unde să se distreze, și trebuie să se distreze muzică are

O duodie, fiica unui șef de trib Marocan, care mai multe luni de zile a fost „îngrășată”, spre a deveni frumușică și mireasa unui fiu al Sultanului.

Să nu credeți că e lucru ușor să căsătorești pe niște fii în a căror afaceri matrimoniale voința lui Allah este imperioasă. Și mai ales trei fii deodată. Trebuie să fii mare profet, diplomat și să fii favoritul lui Allah ca să poți intra în secretele sale și să-i faci voința atunci când el nu-ți spune care e. Astfel luni de zile așezat în camera sa, în capitelele Europene și care știe să vorbească cu aceeași indiscreție și dibăcie oamenilor albi cât și celor colorați, a tratat chestiunea cu părinții celor trei fete. Căsătoria este o biruință a diplomației sale. Cei trei șefi ai deșertului au consimțit să dea fiecare câte o fată după câte unul din feciorii Sultanului din Fez.

Mulțimea a plecat, dar oaspeții distinși care rămân la palat vor petrece câteva săptămâni de bucurie și fasturi pe care nici cele 1000 de nopți arabe nu s'au deajuns să le zugrăvească. Timp de o săptămână oaspeții vor petrece în haremul Marocan, în vreme ce mirii vor trebui să steie în camerele întunecoase ca noaptea fără să se vadă sau să se cunoască unul pe altul.

Un șgomot, miros, sorbituri, gustări, prânzuri, dineuri, magicieni, fakiri, dansatoare, parade, parfumi, prăjituri, compoturi în valoare de 200,000,000 lei s'au risipit în săptămâna de romanță Marocană, vrednică de 2 parale pentru o minte sau un suflet mai civilizat.

Trei căsătorii și nici o boabă de dragoste în ele. Astfel le-ar numi un om de peste Mediterana. Dar în Orient, romanțele de iubire, dacă există, încep în camerele fără ferestri, fără vre-o scântie de lumină — până și chibritele le sunt interzise — în camerele nupțiale, și ar constitui o rușine și miros desguștător nărilor lui Allah dacă ar începe altundeva sau mai de vreme.

In Septembrie a eșit cuvântul fatal dela palatul Marrakech, că toate sunt gata pentru unirea celor patru familii prin ceremonia căsătoriei. N'a eșit bine cuvântul și procesiunile spre palatul din Marrakech au

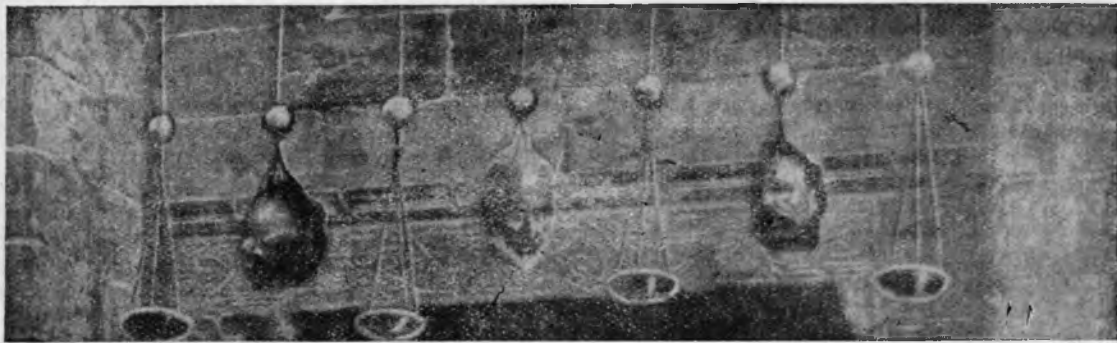
BCU

Sărbătorile orașului Marrakech, s'au terminat. Voturile celor trei fii ai Sultanului Moulay Youseff cu cele trei fetișoare ale șefilor de bandă din deșerturile Marocane au fost pecetuite cu sigiliul regal, și regele se spune că s'a pus pe somn după atâta muncă și oboseală. Ceremonia i-a consolidat „imperiul”, unind cele patru puteri ale deșertului și munților Atlas, care se înalță la sud-vest, asigurându-și viitorul politic al familiei sale.

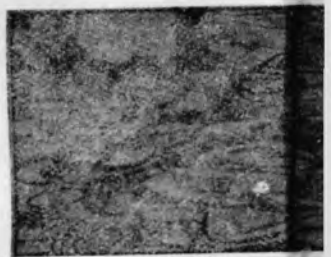
Beduinii, beirrii, derhocii, talbașii, masculinii, fakirii și aiseoșii cu mirosul lor simțitor de la un kilometru,

Cei trei fii ai Sultanului.
Dela dreapta la stânga—fiul al doilea, la mijloc fiul mai mic și al treilea Prințul de Coroană Idriss, la dreapta.

Capurile victimelor executorului imperial atârinate deasupra porții palatului ca o prevenire acestora cari ar displace Sultanului.

„Mesele” (pe pământul) s'au ospătat săracii

TREI FII AI SULTANULUI MAROCAN

Miresele celor trei prinți ai Sultanului Marocan „îngrășate“ luni de zile ca să facă dintr'însele mirese dezirabile

Mirii și Miresele nu-și pot vedea fețele decât după șapte zile dela nunta de miere, în care timp trebuie să petreacă într'o cameră întunecoasă ca noaptea

REMUL MAROCAN
Marocului, nu există Cluburi, Cafenele, un Cinematograf, astfel că femeile n'au mulțimească să asculte veșnic aceeași haremului.

Sultanul Marocului, Mulay Youseff, în poarta palatului a reședinței de iarnă.

nate sub zidurile sfinte ale palatului vicarului pământesc al lui Sidna. De sigur aceștia sunt vrednici de cele mai bune supeuri, boșuri, prăjituri și compoturi ale nunților regale din Maroc. Ei au venit flămânzi săracii, și au plecat cu toții sătui. Pacat că reprezentantul lui Allah nu face câte o nuntă regală în fiecare an.

CEREMONIA CASĂTORIEI

În a doua zi a ceremoniei după ce mirii și-au început săptămâna lor de miere, începe ceremonia fructificării. Afacerea e serioasă. Cei trei fii ai Sultanului au trecut de multe ori Mediterana, petrecând multă vreme în Deauville, și Biarritz, două din faimoasele resorturi franceze unde viața este ușoară și plăcută pentru acei cari n'au altă chemare la viață decât să aleagă între plăceri și plăceri. Acum însă când era vorba să se căsătorească, prinții au trebuit să se desbrace de orice cismism apusean, să desbrace hainele moderne ale creștinilor, și să se îmbrace în vestimintele rituoase ale credinții lor Musulmane. În prezua nunții cei trei tineri au trebuit să se îmbrace în haine albe și să facă înconjurul cetății, fiind că așa este obiceiul credinței musulmane. Simbolul acestui uz al tăpâncilor imperiale este făgăduința de a dărui familia și pe femeia sa câte cu un copil, și că femeia sa va fi după aceea veșnic fructiferă.

În ziua următoare, des de dimineață, încep să sosească ambasadorii și miniștri străini pentru a-și aduce darurile și gratulările lor curței regale. Ambasadorii și miniștrii n'au însă voie să intre în palat, permiterea lor în curtea palatului este o favoare acordată numai în zilele din urmă diplomaților străini. Sosirea ambasadorilor sau miniștrilor este însoțită de o fantazie și un strigăt asurzitor de sub zidurile palatului, cari se pot auzi dela zeci de

kilometri. E vorba de vocile unite ale o sută mii de oameni.

În timp ce toată lumea este ocupată cu ceremoniile și primirea ambasadorilor, miniștrilor și diplomaților străini, băeții se plimbă prin palatul de sus. Nu și-au putut însă ține multă vreme ținta de prinți, și de aceea s'au coborât în curte, au apucat trei motocicletele pe care le-au pus în mișcare și au făcut înconjurul curței regale, atât pentru a impresiona pe diplomații străini că ei nu sunt cine știe ce ignoranți, cât și pentru a umplea cu groază și frică pe aceia a căror scop și prezență la nuntă erau doar mâncările pe care nu le gustaseră de un veac. Mașinile dracului care tortură pe occidentali, cum le spuneau oaspeții deșertului, au fost aduse tocmai pentru acest scop.

Înainte de a se întâmpla ceremonia proprie a căsătoriei, ospățul de beuturi și mâncări ajunge la culme. Ce a mai rămas din cele două sute de milioane ale Sultanului trebuie să fie consumate în timp de 24 de ore. Îndată după prânz apar dansatoarele „djema“, pentru a începe fastul. Aceste dansatoare sunt comediantele deșertului. Acestora le urmează dansatorii „chleu“, creaturi enigmatice de sex masculin, vopsite și pudrate ca oje care actriță dela cel mai bun sau mai picant teatru sau cabaret din Paris, Londra, Viena sau Cluj, dar cu un accent și mai feminin.

Dar în timp ce ilustrile dansatoare și dansatori dansează dansuri ilustrative ale miresele Marocane, cele câteva femei și doamne Europene care sunt obligate să ia parte din pricina că soarta le-a făcut să fie soțiile diplomaților obligați și ei să fie de față, trebuie să-și întoarcă privirea în alte părți și să experimenteze simptome de amețelă.

Dar nici bărbaiții lor nu se simt mai bine când trebuie să privească de aproape pe mâncătorii de sticlă, porțelane, de șerpi și vipere, sau să privească pe fakirii care se sfășie cu cuțitele și cu lăncile pentru distrarea și amuzarea spectatorilor incremențiți.

* * *

În timp ce decurg aceste formalități, adevărate scene orientale, mulțimea crește și întrece sute de mii, venind la nuntă dela cerșitor până la caid, și care se ospătează din gros cu mâncări și beuturi din prisos. Milioanele lui Youseff se duc repede pe gâtlej în jos. Dar ceea ce e trist pentru o inimă apuseană, admițând chiar aceste barbarii și cruzimi, și probabil trist și pentru inimile celor trei mirese cari la sfârșitul zilei trebuiau să devină

femeile celor trei prinți ai Marocului, este faptul că maiestățile lor n'au nici o parte în toată această veselie care se petrece dincolo de zid. Inchise în apartamente separate și îngrădite de orice atingere cu lumea, ele n'au altă parte decât să audă din când în când ecourile de frenezie ale mulțimii adunate să se ospăteze și să se veselească. În aceste închisori forțate de filosofia orientală ele trebuie să aștepte ceasul hotărât de seară. Dacă au vre-o curiozitate cu privire la viitorii lor bărbaiți, care le tortură în aceeași zi, acestea numai ele o știu.

Pregătirile miresei încep dis de dimineață în prima zi a nunței. În zori de zi vine un Matcha (specialist de frumusețe) și un Neffgafa (parfumat specialist), iar duduele sunt desbrăcate și supuse tratamentului acestora. Întâi de toate se începe o spălare cu săpun a întreg corpului, urmată de un masaj care numai persoane bine dezvoltate îl pot supraviețui. Apoi corpul fiecăreia este scăldat într'o baie plină cu parfumuri, și apoi fiecare parte a corpului este scăldată în altfel de parfum, care să deie un amestec de mirosoși ce se simt la o depărtare de kilometri.

După aceasta ceremonie, pe care nici o fată modernă din Europa n'ar refuza-o, în ce privește scăldarea în baia cu parfum, cele trei mirese sunt duse pe sus și așezate în cușca sau căsulia care le așteaptă la ușa palatului Haremului, luându-se dinainte toată precauțiunea ca ele să fie bine acoperite în cât să nu străbată vr'o lumină la dansule sau ele să vadă vre-o lumină. Această căsulia este așezată apoi pe capurile servitorilor, și procesiunea începe.

În acest fel, adevă căsulia cu mireasa dusă pe capetele servitorilor, se face de trei ori înconjurul palatului, afară de ziduri. Această parte a ceremoniei îl privește mai mult pe augustul Sultan Moulay Youseff, care așteaptă ca în mai puțin de un an fiecare să-l dăruiască cu câte un nepot.

De fapt toată ceremonia care se face în legătură atât cu prinții cât și cu prințesele este atingerea acestui scop — asigurarea unei fructificări abundante.

Ceremonia căsătoriei însă este prea sfântă și prea tainică ca să se poată spune. Nici un European n'a putut să vadă vre-odată căsătoria „aleșilor“ lui Allah. După cât se spune, ceremonia este scurtă și strict privată, înfățișând șase figuri complet îmbalsamate și acoperite în haine albe, ca să nu se poată vedea unul pe altul. Șase duhuri albe își schimbă cuvintele sub formă de obligație și devotament. Mirii sunt tot așa de acoperiți și ascunși ca și miresele. Este absolut interzis ca mirele să-și poată vedea mireasa sau mireasa mirele în timpul acestei ceremonii, sau în cele opt zile ale săptămânei de miere. Cele trei fete devin femeile alor trei oameni, care, și pentru unii și pentru alții, nu sunt decât trei voci venite din pustiu.

Mirii trebuie să-și radă complet capul. În această ceremonie actului notarial se sfârșește. Urmează curtenia nupțială și prima întâlnire a celor trei perechi.

La sfârșitul acestei scurte ceremonii, și numai Allah știe în ce cameră a palatului, se face, afară răsună

focuri de arme, salve, și tot felul de chiuituri și strigăte de care sunt capabile o sută de mii de voci întrunite. După această scurtă frenezie a mulțimii adunată sub zidurile palatului, perechile sunt conduse în șase diferite direcții și camere secrete, pentru a fi preparate pentru întâlnirea nupțială în camera întunecată. Prințesele sunt conduse în apartamente speciale din secția Haremului, care sunt despărțite de apartamentele bărbaiților prin un zid gros și fără treceri. Delă aceste apartamente, fiecare complet și separat în sine însuși, câte o ușă mică de tot conduce în camera nupțială.

(Urmare pe pagina 6).

Somează lumea la nuntă.

Idriss, Prințul de Coroană Marocan, invălit, în fruntea procesiunii de nuntă înconjoară de trei ori cetatea simbolul că va fi „roditor“.

gol) pline cu mâncări la care ochiopii și orbii deșertului.

Oaspeții din nari depărtări venind la nuntă.

Un grup de copii a familiilor nobile Marocane, așteaptă să fie serviți ca oaspeți la nuntă.

Barbara căsătorie a celor trei fi ai Sultanului marocan

(Urmare de pe pagina 5.)

Această cameră n'are ferestre și razele soarelui sau luminei n'au cum să intre într'însa. Câteva minute înainte de intrarea miresei într'însa, preoții lui Allah le examinează amănunțit pentru a se asigura că nu este nici o posibilitate sau alt mijloc de vr'o lumină artificială ascunsă în aceste camere. „Inspectorii” lui Allah se retrag.

Tremurând și singure, tinerile mirese ies din apartamentele lor, intrând fiecare în camera în care i-se deschide ușa dela apartamentul pe care îl ocupă, care nu-i decât o simplă cameră întunecată ca noaptea. Dinapoi ea ușa se închide în mod automat și se încuie. În întunericul acestei nopți, ea trebuie să-și găsească patul, care e singura mobilă în cameră. Pipăind de jur împrejurul camerei ea ajunge la fatala mobilă unde trebuie să aștepte cu gânduri pe care numai ea și Allah le știe. La timpul și momentul potrivit, pe altă ușiță, din apartamentul bărbaților, intră viitorul ei soț.

Timp de șapte zile ei trebuie să petreacă în această cameră întunecată, sau mai bine zis să se întâlnească numai aci. Prințesa are un bărbat care nu e decât prezență și căldură, fără față, fără formă, și gol. Prințul are o femeie care nu e decât un sunet blând și o voce timidă și un odor amestecat al parfumurilor arabe.

În a opta zi („când e prea târziu ca să regreti” cum a spus diplomatul europeanizat, Si'Khaddour Ben Chabridt, femeile își întâlnesc pe soții lor și bărbații pe soțiile lor, la lumină.

Ce se întâmplă în a opta zi nu vă putem spune din lipsă de spațiu. Ceremonia este tot atât de minuțioasă și curioasă ca cea pe care am istorisit-o până aci. Astfel, de pildă, mirele se urcă pe un cal și, însoțit de suita sa, aleargă la casa părinților sau socerilor. Mirele ia cu tot felul de delicatose. La sosire îi sărută pe toți din familie pe vârful capului și petrece noaptea cu dânsii.

În ziua următoare, împreună cu socrii, se întorc la locuința mirelui. Tinerii, feciorii și fetele, care sunt rude ale fetei căsătorite, îl însoțesc, care simbolizează norocul că se vor căsători și ei odată și odată. La sosirea în casa mirelui, unde mireasa se află încă tot în camera întunecată, fata sărută pe mamă, mai de multe ori pe vârful capului, obrazii și mâinile, implorând-o să o binecuvinteze—cu copii. Dar deoarece în cazul nunții de față socrii locuiesc prea departe în deșerturile Saharei, ceremonia a fost modificată să se potrivească împrejurărilor.

Cea mai importantă ceremonie în legătură cu eșirea miresei din camera întunecată se numește „incinsul.” Mama mirelui aduce miresei un buchet de palmieri, friptură de pasăre și fructe aduse dela mama miresei precum și opt lumânări de ale ei. Apoi soacra așează o pâine mare pe capul norei, și alta i-o leagă în spate, simbolul că va avea pâine toată viața și nu va duce lipsă. Se aduce o tavă cu tot felul de mâncări, și mireasa trebuie să steie cu picioarele pe tavă în mijlocul mâncărilor, încleștându-și mâinile deasupra capului și cere ca să fie încinsă, peste talie, care se face de cătră un băiat din familia bărbatului, în timp ce alți copii o înconjură cu lumânările aprinse.

Apoi mireasa își încrucișează mâinile peste sâni și în această stare mănâncă din pâinea și „rgaifiile” pe care i-le dau băieții care au încins-o.

O prințesă Marocană, cu numele Shereefa din Wazam, a dat următoarea descriere ceremoniei de încingere a miresei Tangiene:

„Mireasa stă în pat întinsă asupra unei tave încărcată cu fructe uscate și mâncări dulci. Apoi doi băieți o încing peste talie, cu aju-

torul unui arnjur profesionist, care indică copiilor cum să o îmbrace.

„După ce toaleta și încingerea s'a terminat, mireasa este ridicată din pat, și este invitată să-și deschidă ochii. Camera etse luminată cu lumânări, și înconjurată de muzica „zahritșilor” și cu tămâieri precum și stropiri de parfumuri înainte și înapoi, ceremonia inspecției palatului începe.

„La ușa fiecărei camere mireasa se oprește un moment, iar când sosește la ușa bucătăriei, i-se aduce un pește care i-se aruncă la picioare și pe care mireasa îl împoașcă—simbolul prisosului la bucătărie...”

Mai sunt și alte ceremonii și sporturi Marocane. De pildă mireasa ese în curte, apucă o oaie, adusă anume pentru acest scop, iar mirele sare și-i taie gâtul și cuțitul plin de sânge îl șterge de hainele miresei.

După aceea aleargă la fântână. Mireasa umple șapte sticle de apă, cu speranța că va da naștere la șapte copii.

Islamul nu privește femeia cu ochi buni. Musulmanii susțin că depravarea femeii este cu mult mai mare ca a bărbatului. Se spune, în tradiția mohamedană, că profetul ar fi zis: „**N'am lăsat alt blestem mai mare asupra bărbatului decât pe femeie.**”

Maurii spun că femeile sunt amicele diavolului, și posed „djinnis” care le ajută să practice vrăjitoria, și de fapt multe din femei sunt draci în formă de femeie.

Se spune că atunci când a murit Shem Harush, Sultanul Djinnilor, a rămas de dânsul o fată care încă trăiește și ajută sexului său să facă rele. De aici credința maurilor că toate femeile sunt rele și sunt instrumente magice.

Privirea femeilor este primejdioasă, spun maurii. La oșpețe ele mănâncă separat și întâi, pentru ca să nu deoașe pe bărbați cu viclenia ei răcoștii lor ochi.

Femeile, spun maurii, au mare putere asupra blestemelor. Blestemul unei femei este mai de temut decât blestemul profetului însuși.

În fine să pune întrebarea: Cât îndură fericirea unei mirese din Maroc după ce a trecut prin toată sălbătăcia acestei ceremonii? Bărbatul se poate despărți de dânsa ori când vrea, fără nici un tribunal, fără de nici o vorbă, decât prin singurul cuvânt că e divorțată. Juriștii Marocani au o mulțime de formule legale prin care se efectuează divorțarea unei perechi, dacă se poate numi pereche. Iată câteva din „legile” cari prescriu divorțurile, și frazele tipice de care se pot folosi bărbații și care sunt legale:

„Sunt oprit ție” (prin care se înțelege de către Profet), „ești tăiată de către mine”, „frăul a căzut asupra grumazului tău”, „fugi”, „acopere-te”, „caută-ți soț”, ș. a. Gelosie nu există în familiile marocane. Bărbatul, dacă este prinț, poate să-și ia câte femei vrea. Coranul limitează femeile pentru mohamedanii simpli la 4, dar coborătorii lui Mohamed și ai Sultanilor fiecare poate să-și ia câte vrea, prin faptul că aduc o binecuvântare lumii prin mulțimea copiilor născuți de către dânsii.

Pe lângă femeile legale, prințul Marocan își poate lua și „ajutoare” pentru împodobirea Haremului. Ori de câte ori prințul aduce vre-o nouă femeie, femeile vechi trebuie să se prostearnă și să recunoască prințului gustul admirabil pe care l'a avut în selecționarea noiei lor camarade.

Si'Khaddour Ben Ghahridt, care a fost aranjatorul triplei căsătorii, este un mare bărbat de stat al Marocului, un musulman între musulmani, un boulevardier la Paris. Parisul îl cunoaște mai bine pe dânsul ca pe Sultan sau pe cei trei fii ai săi. El este puterea dinapoi tr-

Aș vrea să știu...

De ce fumatul strică?

În tutun există un alcooloid, o substanță otrăvitoare numită nicotină. Diferitele feluri de tutun conțin cantități variabile de nicotină, între 2 și 8 grame la sută. Tutunul ordinar (de pipă) e mai bogat în nicotină decât cel fin. Foile de tutun „Havana” conțin 2 grame la sută.

Se poate scoate nicotina din tutun (tutun denicotinizat) lăsând să dospiască mai mult timp în apă foi de tutun, tăiate în bucăți.

Se fierbe apoi apa aceasta ca să scadă mult, se adaugă lapte de var și se distilă într'un curent de vapori de apă. Deasemenea se poate întrebuința esența de tutun din comerț, spre a obține nicotină: se distolvă până la saturație sare de bucătărie în această esență, se adaugă sodă caustică și se distilă într'un curent de vapori de apă.

Nicotina e un ulei galben foarte toxic.

O picătură omoară un câine. Cantități mici produc asupra omului sufocație, palpitații, amețeli, dureri de pânțec și greață.

Contra otrăvii se dă o soluție de tanin, sau, când această substanță nu e la îndemână, fiertura de coaje de stejar, sau de frunze de ceai.

În tutun găsim de această nicotină, o parte din ea trece cu fumul de țigară, sau de pipă, în trupul nostru, și în cantitate mare provoacă un început de otrăvire.

În afară de nicotină, în fumul de tutun, — mai ales în fumul țigaretelor, unde pe lângă tutun arde și hârtie, — se găsește o altă substanță toxică: oxidul de cărbune, un gaz identic cu cel care se produce când se arde mangal (cărbune de lemn). Și acesta în cantități mai mari produce amețeli, dureri de cap, sufocație și moartea.

Ce sunt cutremurele de pământ?

Dacă sapăm o groapă adâncă în pământ, vom observa, dela o anumită adâncime, că e tot mai cald, pe măsură ce ne coborim în fundul pământului.

Temperatura tot la 33 metri se mărește cu un grad centigrad. În minele de cărbuni, la 500—600 de metri sub pământ, omul deabia mai poate lucra de căldură, chiar în mijlocul iernii.

S'a făcut socoteală că în mijlocul

nului Marocan. În orele libere el scrie piese teatrale în limba franceză.

Una dintre piesele sale este: „Cei patru Califi, sau Poligamia Sentimentală”, care s'a produs iarna aceasta la Paris. În piesa sa, Ghahridt încearcă să dovedească minței apusene legătura dintre bărbatul și femeia orientală. Dânsul este un înfocat apărător al poligamiei orientale.

Iată ce spune el: „Credeți că obiceiul nostru dintre bărbat și femeie este necivilizat și revollător?” „Bine, al vostru e tot așa de intolerabil. Voi, apusenii și creștinii, sunteți victimele poligamiei sentimentale, pe care o descrie piesa mea. Toți sunteți victimele acestei poligamii. Vi-e rușine de poligamia cinstită, decentă. Cu toate acestea poligamia sentimentală este preocuparea voastră de fiecare zi.

Întrebat de către un indiscret: „Când călătorești, presupun că iei și Haremul cu d-ta.”

„Care Harem?” a întrebat Ghahridt.

„Haremul din Maroc”, a răspuns ziaristul.

„Am numai o singură femeie în Fez”, a răspuns Ghahridt, „și n'am adus-o încă la Paris. Dar dacă ar fi să-mi alcătuesc un Harem la Fez, prin o simplă ridicare de mâni mi-ași găsi atâtea hareme la Paris, încât ași putea umplea un întreg vapor cu ele.”

„Batjocură” pe care „apusenii” trebuie să o înghită fără murmur.

pământului, la 6570 km. dela suprafața temperatura e de aproape 200 mii de grade, o cifră neînchipuit de mare, și că depela 100 km., toate substanțele, câte le cunoaștem, sunt topite. Pământul prin urmare se poate asemui cu un pepene galben scortșos rotund: miezul e de foc, sunt gaze, pietre și metale topite, iar coaja e scoarța pământului. Increditele sunt munții, văile și dealurile.

Vulcanii și izvoarele de apă caldă dovedesc adevărul acestor teorii prin vulcanii izbucnind din când în când, din fundul pământului materii topite: lavă; geyserele (izvoarele de apă caldă) se formează când printr'o crăpătură, apa vre-unui isvor sau lac pătrunde adânc în pământ.

Ordecâteori materia topită din interiorul pământului se mai strânge, în vre-un loc, sau când erupe un vulcan, scoarța, pe care trăim noi, cată să se așeze după miezul dinăuntru și simțim cutremurele de pământ.

La început, când pământul era mai tânăr, cutremurele și erupțiunile vulcanice erau foarte dese. Scoarța pământului se încrețea și se rupea din loc în loc: așa s'au format munții și oceanele.

Azi cutremurele sunt mai rare. Totuși în ținuturile vulcanice: sudul Italiei, Japonia, cutremurele sunt destul de dese și pricinuitoare de pagube.

Lumea își mai amintește de cutremurul din Messina și nu sunt două săptămâni decând Japonia a fost ucercată de o mare nenorocire din pricina unui cutremur de pământ puternic, care a făcut mii de victime omenești.

Se poate vindeca tuberculoza (oftica)?

DA se poate! Nu s'a găsit din păcate până azi un leac împotriva tuberculozei, nu s'a găsit încă un ser cu un vaccin împotriva acestei boale triste, dar se știe că oamenii tuberculoși (ofticoși) — mai ales dacă iau lucrurile din prapă — se pot vindeca, hrânindu-se bine, trăind într'un ținut care să fie lipsit de umezeală, dormind în aer curat, respirând aer din preajma pădurilor de brad, ferindu-se de răceală și mai ales ducând o viață tihnită.

Cercetându-se plămâni cadavrelor găsite și necunoscute, s'a putut constata că din 100 de oameni, 60 aveau rani de tuberculoză vindecate.

Grija cea mai mare trebuie să avem să nu luăm tuberculoza (oftica). Tuberculoza nu se moștenește, nimeni nu se naște tuberculos. Tuberculoza se ia. Copilul o poate lua din laptele mamei sau doicei bolnave, omul matur o poate lua din aer, din praf, prin sărutat și trebuie să știm că boala o capătă numai cel ca-

re trăiește ascuns de soare într'odaie umedă sau întunecoasă, cel care bea peste măsură, cel care nu se hrănește cum trebuie.

Pentru noii născuți și copii s'a găsit de curând un vaccin, care injectat în sânge face ca boala să nu se mai lipiască de aceștia.

Profesorii cei mari se cănesc să nascociască un leac împotriva tuberculozei.

De ce se oțetește vinul lăsat să stea în sticlă deschisă și nu se oțetește când e în butoi sau infundat?

OTETIREA vinului e un proces de fermentație: un soi de ciupercă: „mycoderma” aceti”, ai căror spori, foarte fini, se găsesc în aer, crește și se înmulțește pe spiritul din vin. Mycoderma acet produce, în timpul vieții ei, o substanță, enzimă, care prefacă spiritul în acid acetic (oțet). Dar ca să trăiască și să se înmulțiască, mycoderma aceti are nevoie de aer, de aceea ea nu se poate desvolta decât pe vinul din vasele neînfundate și ținute la căldură. Când vremea vinul să se prefacă mai repede în oțet, trebuie să punem în vin puțin cuiub de oțet, care nu este altceva decât o cultură de ciupercile „mycoderma aceti”.

Nu s'ar putea întrebuința căldura soarelui în industrie?

DE MULTE ori s'au străduit oamenii să întrebuințeze razele soarelui cu mai mult sau mai puțin succes. Archimede a reușit să aprindă corăbiile Persilor, concentrând razele soarelui, cu ajutorul unor oglinzi parabolice. La fel copii, în timpul verei, reușesc uneori, cu un ciob de oglindă curbată, sau cu o lentilă, să aprindă o bucată de hârtie. S'a încercat concentrarea razelor solare, cu un aparat special, asupra unui cazan cu apă, spre a aduce apă la fierbere. Experiențele n'au fost concludente.

Într'o altă încercare căldura soarelui era absorbită de un recipient negru, în fața căruia două oglinzi trimiteau razele de amiază perpendicular. S'a putut astfel obține un cal-vapor pentru 28 metri pătrați de suprafață, ceace e prea puțin.

Rezultate mai bune s'au obținut în Sahara prin sistemul filelor termoelectrice. Aceste file sunt formate din nouă metale deosebite, lipite între ele. Se lasă lipitura în bătaia soarelui și se ține rece, îngropându-se în nisip, restul filei. Diferența de temperatură produce un curent electric. Și aci însă instalația a fost prea costisitoare pentru câtă energie s'a obținut.

Încercări cu rezultate practice se fac actualmente, de către doi învățați din Paris. Aceștia nu întrebuințază deadreptul razele soarelui, ci căldura pe care o înmagazinează oceanele și mările din bătaia soarelui.

Care este vârsta pământului

D-l profesor universitar Popescu Voitești, dela facultatea de științe a Universității din Cluj, a ținut de curând o conferință despre vârsta pământului. Extragem din această conferință unele părți mai interesante.

Sedimentarea, cea mai veche formă utilizată la calcul, a stabilit vârsta scoarței sedimentate între 30.000 și 100.000 ani.

Calculul s'a făcut în modul următor. S'a constatat că la o depărtare oarecare de țărmul mării, într'o sută de ani, abea se depun câțiva cm. Calculându-se grosimea scoarței, divizată cu grosimea sedimentului depusă într'un an, s'a ajuns la rezultatul arătat.

Diluviul, epoca ghețarului întins peste Scandinavia, Anglia, Gremania, până la nordul Carpaților, în Rusia până la Kiev, a fost folosit de o mare parte a savanților drept bază a calculului, dela existența lui până în zilele noastre. Rezultatul s'a stabilit între 12 mii și 580 mii de ani.

Din mineralogie sarea a fost folosită cu succes la calcularea vârstei scoarței pământului.

La începutul, după cum se crede, apele oceanelor au fost dulci și râurile purtau sarea. Calculându-se cantitatea de sare ce o poartă râurile în mare, într'un timp determinat și divizând acest număr cu cantitatea sării existente în oceane, s'a ajuns la rezultatul de 175—400 milioane ani.

Tot la baza calculului s'a luat și radioactivitatea, și s'a ajuns la concluzia că vârsta pământului ar fi de 1 miliard și jumătate ani.

Acest calcul e admis de majoritatea oamenilor de știință.

În baza teoriilor lui Kant și Laplace, după cari pământul s'a desfăcut din soare, o seamă de savanți au cercat să calculeze numărul anilor, cât i-ar trebui unei sfere de mărimea pământului pentru a se răci. Rezultatul calculului a fost de 1 miliard și jumătate de ani.

ȘATRELE DIN CAPITALA ARDEALULUI

Ați văzut caraghiosii la circ: Uneori vin în fața publicului cu cilindru pe cap și redingotă; dar pantalonii sunt numai petice și picioarele desculțe.

Cam așa apare îmbrăcat Clujul când în mijlocul lui, dealun-

gul trotoarelor din Piața Unirei, alături de catedrala monumentală, în fața magazinelor elegante, se ridică mai în fiecare lună odată, șatrele din lețuri și pânză.

Târgurile de țară: bune erau pe vremuri când schimbul de

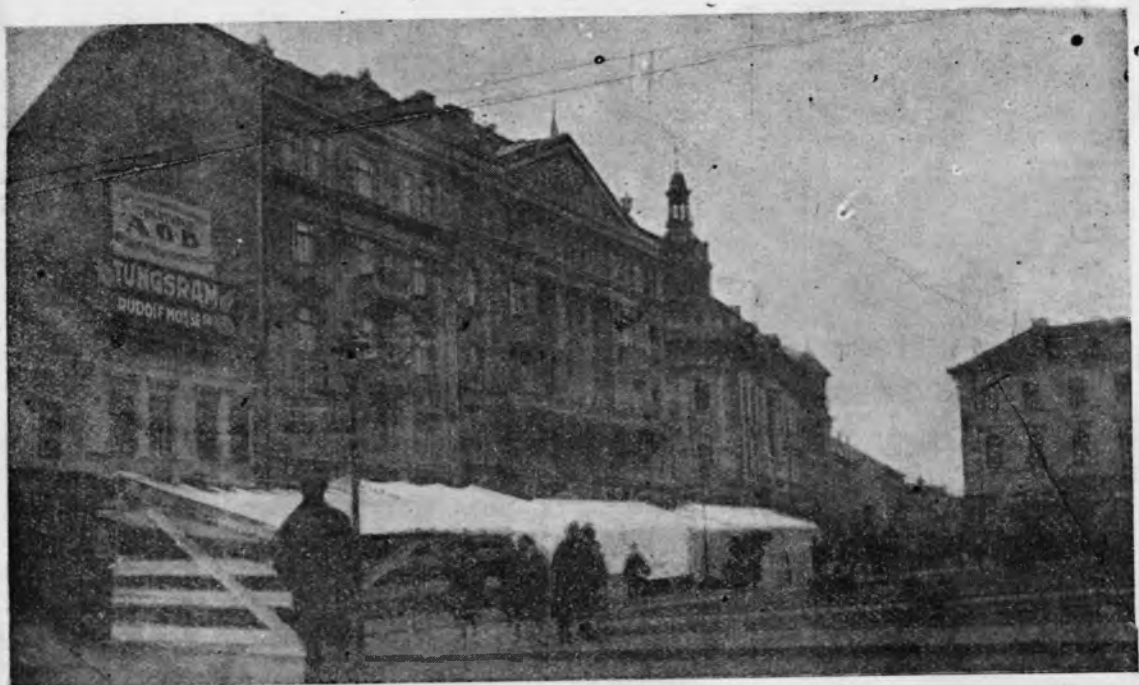
mărfuri dela un loc la altul se făcea anevoie, cu căruțe trase de cai sau de boi, venite de zile, parte, săptămâni și luni de zile, când omul nu putea să se ducă după sare la Uioara, după fier de plug la Arad, după bumbac

Priveliștea din Piața Unirii, la intrarea străzilor Calea Regele Ferdinand și Calea Victoriei.

Fotografie luată din balconul hotelului Central: privire spre Calea Moșilor.

Șatrele în fața palatelor, istorice și legendare „Lupoaița” și statuia lui Matei Corvinul.

și tot felul de scule la Brașov și așa mai departe. Dar azi, când drumul de fer și automobilele cară dintr'un loc în altul mărfurile, așa încât să fie pretutindeni tot ce-i de lipsă, când în cel mai apropiat orașel săteanul găsește orce îi este de trebuință, în orce zi, pe alese, ce rost mai au târgurile de țară?

Și încă în orașele mai mici, la sate, du-te vino, se mai poartă: mai saltă negoțul.

Dar la Cluj! În capitala Ardealului în orașul unde e universitate, sunt clinici, monumente, sute și sute de magazine cu tot soiul de mărfuri nu numai pentru populația băstinașă, dar pentru trei județe târgurile sunt cu totni

lipsite de înțeles. Priviți fotografiile pe care le reproducem în foaia noastră! Cât de rău îi stă orașului cu șatrele înșirate dealungul străzii, șatrele care împiedică circulația și produc pagube negustorilor stabili. Ce va fi zicând străinul care s'ar întâmpla într'o zi de târg la noi în Cluj? Desigur, va socoti

Buletin Săptămânal

Vremurile de după război se pot asemui talazurilor oceanelor care se frământă vreme îndelungată după ce s'a înseninat cerul. E pace, dar nu-i liniște!

La Geneva, consiliul societății Națiunilor, sfatul celor mai luminați aleși ai tuturor neamurilor, — rază de soare printre nouri grei cari plutesc deasupra omenirii — se străduiește să împace pe toată lumea. Muncă de tot grea, căci fiecare vrea de partea lui dreptatea și interesele diferitelor state se bat adesea în cap. Iată Germania și Polonia de pildă. În 1919 orașul Danzig a fost declarat de sine stătător, deși polonezii l-ar fi voit pe seama lor. Dar orașul Danzig se manifestă împotriva Poloniei și de aceste manifestări Germania n'ar fi străină. De asemenea în Silezia poloneză se pare că nemții silesc pe lucrători să se declare germani și să-și trimită copiii la școlile pentru minoritari pe care statul polonez e dator să le susție.

Apoi între Franța și Germania au fost neînțelegeri referitoare la administrarea ținutului Saare.

Mai este războiul din China, ca să nu vorbim decât de cele mai importante chestiuni.

Consiliul Societății Națiunilor în adunările pe care le-a ținut, până în săptămâna trecută, a isbit să împace lucrurile. Dar până când și ce alte neînțelegeri se vor ivi mâine?

Dar urmările nefaste ale războiului se mai simt încă nu numai în relațiile dintre țările, dar și în psihologia și cum în chipul ei simt, mai multe crime, tot mai puțin respect pentru viața și avutul altuia, tot mai mare nepăsare de Dumnezeu și iubire de zădărnici lumești. În toată ziua aflăm despre copii care-șiucid părinții, frați cari se omoară unul pe altul, de tot soiul de prădăciuni și de jafuri.

În Cehoslovacia o bandă de țigani vreme de opt ani s'a ospătat cu carne de om. Pân-deau bărbații și femeile, străine din partea locului, îi omorau și după ce ciopârțiau lesurile, făceau mâncare din ele.

Dacă mai ținem socoteală și de alet fapt — că pentru locul de călău la Praga, s'au dat 250 de cereri, adică s'au găsit două sute cincizeci de oameni, cari să fie gata să ucidă la poruncă, pentru o leafă cam de două mii de lei pe lună, trebuie să tragem încheerea că sufletul omenesc s'a sălbăticit în mare măsură.

Și se întâmplă acestea în vreme ce mintea omenească se ridică tot mai sus în cucerirea pământului și a forțelor naturale! Oamenii de știință zi de zi, fac noi descoperiri, invenții, mașini nouă ca să facă viața tot mai ușoară, tot mai plăcută.

Invențiile cele vechi sunt

că în totdeauna înfățișarea orașului e cea pe care o vede și va crede despre noi că suntem o țară de tot inapoiată.

Dacă primăria, care are câștig din târgurile acestea, — pentru că de fiecare sâtră se plătește o taxă destul de mare, — nu vrea să desființeze bălciurile, să le mute baram undeva la marginea orașului.

Oborul de vite de lângă abator, locul unde a fost expoziția de animale, s'ar potrivi foarte bine pentru târguri și n'am mai proba la toată lumea că Clujul, îmbrăcându-se în aceste haine pocite, n'a făcut nici un progres în cei din urmă o 100 de ani.

Primăria noastră are cuvântul.

mereu perfecționate. Aviatorii au pus stăpânire pe aer și se silesc acum nu numai să aducă siguranța în sbor, dar să stea cât mai mult în aer, să se îndrepte ușor, să mărească viteza și să scurteze căile.

Italianul De Pindo a plecat cu avionul din San Remo la Gibraltar, a trecut apoi oceanul Atlantic la Rio de Janeiro (America de Sud) va sbura până la Buenos Aires, apoi prin America Centrală la New-York de aci în Azore la Gibraltar și la Roma. În total 45.000 km. prin aer. Pământul se face astfel tot mai mic. Pe de altă parte din Londra oricine poate vorbi prin telefonul fără fir cu New-York, cu orașele din Canada sau cu cele din Australia dela un capăt la celălalt al pământului... Cât de mareț e geniul omenesc.

Nu-i vorbă că în ceeace ne privește pe noi, nu prea ne putem lăuda că ținem pasul cu progresele civilizației. Avem, slavă Domnului, multe minți luminate, dar sunt prea puțini cei cari înțeleg să lucreze cu dragoste pentru propășirea mulțimii.

Cât de frumos și de bine ar fi fost, să se fi introdus și la noi, prin sate mai ales, această invenție minunată care se cheamă radiofonia.

Exista un plan pe vremuri, — nimeni nu ne întrece când e vorba de făurit planuri — ca în câteva orașe din țară, să se facă câte un post de transmisiune. Pe o anumită rază în jurul fiecărui centru de acestă, satele ar fi fost prevăzute cu aparate de recepție, simple și ieftine (aparate numite cu galenă) și sătenii în toată Dumineca s'ar fi adunat la primărie sau la Școală și ar fi ascultat conferințe, prelegeri morale, muzică. Li s'ar fi spus cum să se ferească de anumite boale, cum să lucreze mai bine pământul, care e prețul bucatelor, ce se mai petrece în lume.

Cârciumile ar fi perdut poate din oaspeți, doar pătrundeau mai multă lumină la sate.

La noi se face însă prea multă politică. Lumea nu se gândește decât dacă „mai stă sau pleacă guvernul”? — „Se face sau nu se face remaniere (schimbarea miniștrilor)?”. „Fuzionează cu cutare sau cu cutare?” Și apoi o mie de svonuri de tot soiul de măruntășuri de nu mai știe omul cui să creadă mai întâi. Puține se pot desprinde din haosul acesta: „Adevăratul partid național a fost desființat”. D. Goldiș a trecut cu toți credincioșii săi la averescani.

Neînțelegerile dintre diferiții membri ai guvernului (D. Lăpădatu și Manoilescu; d. Petrovici și Negulescu; d. Octavian Goga și Goldiș; etc.) au fost săptămâna trecută mai adânci decât până acum și domnul general Averescu va trebui să intervină. Curând se vor face schimbări care să mulțumească pe toată lumea.

Liberalii s'au supărat pe guvern. Tot mai aprig ziarele liberale critică acțiunile averescanilor. Pare că se tem de puterea tot mai mare pe care o capătă d. general Averescu. Lucrurile au ajuns până acolo încât un fruntaș liberal a spus destul de limpede în parlament, d-lui Mihalache, la ce trebuie să se aștepte țara dela actualul guvern: la instituirea dictaturii.

Citiți și abonați

REALITATEA

ziar săptămânal ilustrat Cluj.

Viața în lumea Păsărilor

Din Raiul Californian

Struțul când ese din ou

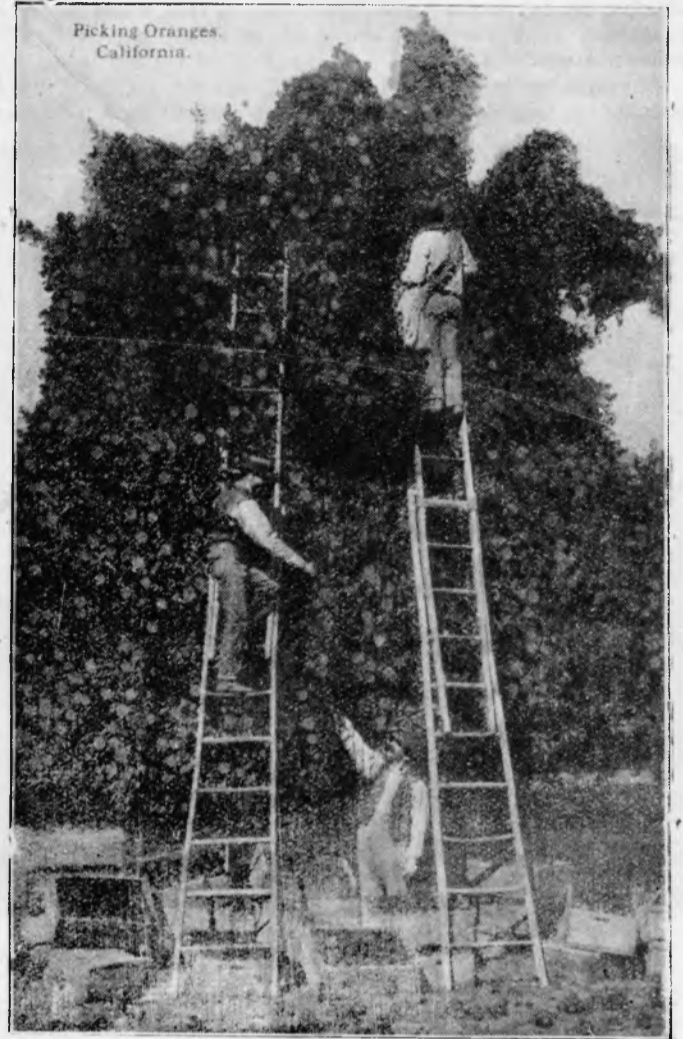
Elegante ca oricare „bulevardiere“ din Paris.

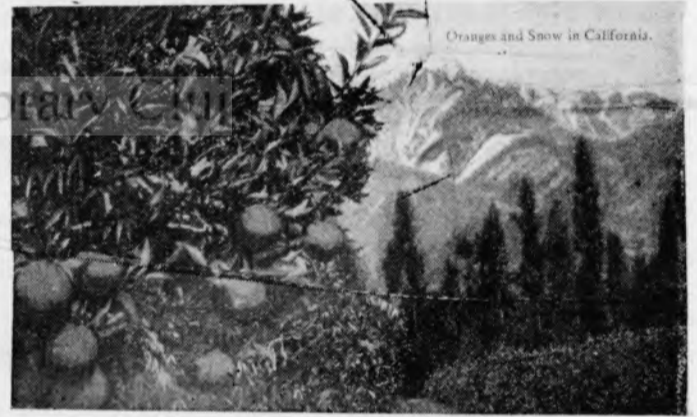
La grădina zoologică din Berlin.

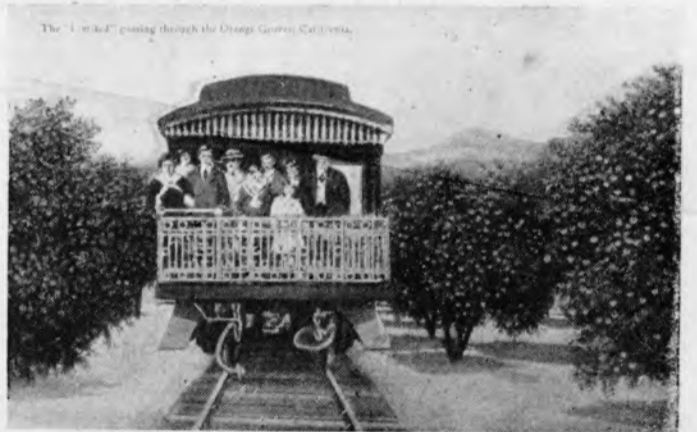
Își imitează posteritatea.

CULESUL PORTOCALELOR IN CALIFORNIA
Văzându-i îți lasă gura apă și te face să înghiți—sec!

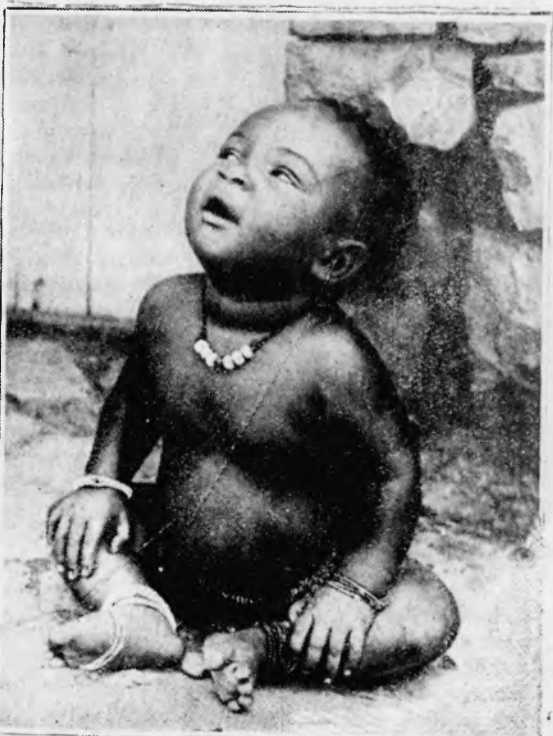
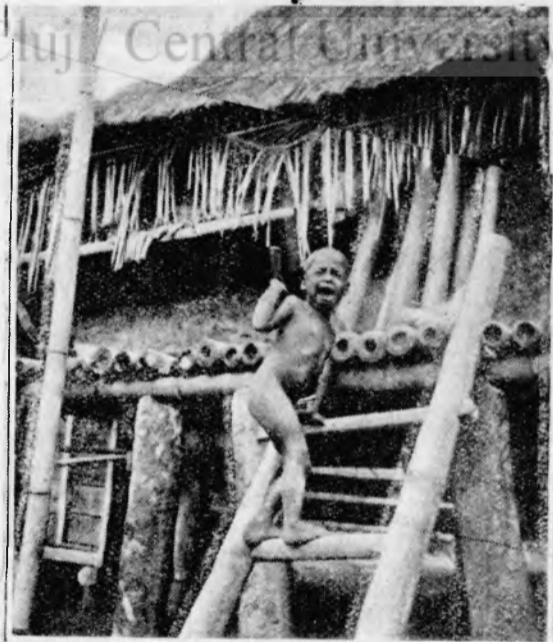
Portocalele cresc la poalele munților acoperiți cu zăpadă în California.

Tramvaiul Express prin grădinele Portocalelor în California.

Viața pe ferma de Aligatori din California.

Viața în Africa